

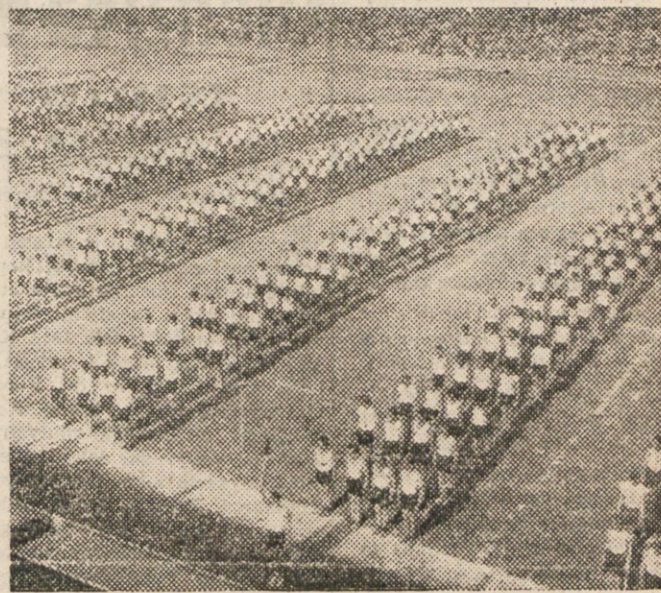
PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto 3. šte. 539 - Cena 5 litr - 3 jugolire - 2 din Poština plačana v gotovini TRST, četrtek, 13. marca 1947 UREDNISTVO in UPRAVA, PIAZZA GOLDONI št. 1 - I. Tel. št.: Ur. 93806, 93808 - Upr. 93807, Rokopisi se ne vračajo

Proslava 1. maja

Sporočilo koordinacijskega odbora

Ob priliki mednarodnega praznika delovnega ljudstva 1. maja ima Koordinacijski odbor za proslavo 1. maja 1947 v programu naslednje prireditve, za katere je že prosil odobritve pri pristojnih oblasteh:

27. aprila ob 11. uri koncert godbe »Rinaldi« na Glavnem trgu.

ob 20. uri slovensko-italijansko kulturno prireditev s sodelovanjem Slovenske prosvetne zveze in Centro di Cultura Popolare. Odbor je že prosil za dvorano »Politeama Rossetti«.

29. in 30. aprila ter 1. maja ob 15. uri mednarodni nogometni turnir s sodelovanjem treh najboljših moštev sosednih oziroma zalednih držav. Tekme bodo na Stadionu pri Sv. Soboti.

30. aprila bakljada po mestnih ulicah.

1. maja ob 5. uri zjutraj budnica.

ob 9.30 uri sprevod po mestnih ulicah z zbirališčem na Glavnem trgu.

ob 11. uri zborovanje z govori o pomenu praznika delovnega ljudstva na Glavnem trgu.

ob 14.30 fizikalni nastop in koncert na Stadionu pri Sv. Soboti.

zvečer prosta zabava na trgih: Garibaldi, Perugia, pri Sv. Jakobu, v Škledju, v Rojani, pri Sv. Ivanu, v Barkovljah, pri Sv. Soboti in v vseh prosvetnih društvih.

V tednu pred 1. majem bodo še manjše prireditve krajevnega značaja, ki jih organizirajo krajevni Koordinacijski odbori.

Gospodarsko politična vprašanja nemške mirovne pogodbe

Vprašanje gospodarske ureditve Nemčije, ki ga bodo reševali stiri ministri na konferenci v Moskvi, usaj v glavnih obrisih, je prav tako težko ločiti od političnih problemov — vprašanja razmejitve in notranje organizacije bodoče Nemčije — kakor se gospodarstvo teško da loči od čiste politike. Poskus ločitve gospodarskih in političnih vprašanj bi bil torej bolj teški posel po zadnjih svetovnih vojnah, ki nastopata na pragu v gospodarsko-socialno obdobje, in ko silijo v ospredje predvsem gospodarsko-socialna vprašanja.

Vprašanje, ali bo Nemčija zvezo ali centralistično urejena država, ni samo politično, temveč tudi gospodarsko. Zaprte države se v glavnem potegujejo za zvezo ureditve, ki bi pomenila zbiranje notranjih vezi med tiskovnimi in zapadnimi predeli Nemčije, da bi lažje gospodarili v zapadnih predelih, ki so jim radi svoje silno razvite industrije in velikih letalskih premoga v Porurju nezavestno tekmo. Tako je n. pr. od 18 milijonov ton premoga, ki ga je proizvajala predvojna Nemčija, 12 milijonov ton proizvajalo Porurje. V marcu letošnjega leta pojde iz Porurja v Anglijo 50.000 ton premoga, v aprilu še trikrat več. Značilno je, da ameriška republikanska stranka nasprotuje sodelitvi Sovjetske zveze pri morebitnem mednarodnem nadzoru nad Porurjem. Sovjetska zveza se upira takšni razdelitvi Nemčije, ki bi se v bistvu uprjavila v delitev na zapadno in vzhodno in ki poleg tega cika na poskušne ustvarjanje zapadnega bloka, naprerenega proti slovenskim državam. To stališče Sovjetske zveze je našlo oporo pri nemških demokratičnih silah, organiziranih v Enotni socialistični stranki. Ta stranka je tudi sprejela novo poljsko-nemško mejo na Odr, kakor je bila določena na potsdamski konferenci. Sploh se Sovjetska vlada pri vseh predlogih oslanja na razpoloženje tirskih množic; tako n. pr. njen predlog, naj se vprašanje notranje ureditve Nemčije (federacija ali centralizem) reši s plebiscitom.

Vse kaže, da v pogledu Porurja sporazum ni do takle teške, ker vse štiri države nekoliko uvidevajo potrebo po mednarodnem nadzoru nad tem industrijskim področjem. Ostaja odprto samo vprašanje obsega in organizacije tega nadzorstva, ki se meji na internacionalizacijo. Francija n. pr. zahteva, da bi zmagovalci vzeli v svoje roke tudi vodstvo industrijskih podjetij in rudnikov.

Posarje z ogromnimi železnicami in jeklarnami zahteva zase Francija in je svojega uspeha še tako gotova, da je že pripravila vse potrebno za prenos v Posarje ogromne berlinske tovarne »Reichsmetal-Borsig«, ki ji je prisojena na račun vojne odškodnine. Anglija in Amerika sta podprli to francosko zahtevo.

Gospodarski problemi tvorijo sicer samo del celotnega nemškega vprašanja, toda vloga, ki jo je odigrala nemška veleindustrija v drugi svetovni vojni, dokazuje, da od pravilne rešitve gospodarskih problemov danesnje Nemčije odvisen mir v Evropi in svetu. Nacionalistično gibanje v Nemčiji se ne nikdar ne bilo moglo razviti, ko bi ga ne bilo podpirali milijoni in milijoni mark industrijski magnati, organizirani v »Industrie-Klub«, ki so vedno imeli ogromni upravni in agitacijski aparat nacionalsocialistične stranke; tako so n. pr. nemški industrijski zagotovili kefu Gustava Himmlerju preko Schröderjeve banke letno dividendo 1 milijona mark. Hitler ne bi bil nikdar postal Evropa o klančino, ko bi ne imel popolnega zaupanja v proizvodnjo nemških velikih trgovskih podjetij, kakor so bili I. G. Farben, Krupp in Verreimite Stahlwerke, pod vodstvom skrajne tanke W. Rohlandta, ki je svoje tanke preizkušil še v španski državljanski vojni.

Nemški industrijski kolosom je treba preprečiti, da bi se kdaj razpadli morilno orožje, in omejili njihovo storilnost na obseg, ki zadovolja potrebam nemškega naroda in za dostojno življenje. Po sovjetskimi predlogi bi proizvodnja teške teške industrije lahko dosegla 12 milijonov ton letno, medtem ko bi Francozi pristali samo na 3 milijonov ton. Kot pogoj za to komunisti postavljajo sovjetski določeni deli industrijske magne; Anglija so sicer že decembra 1945 leta opili 76 teh Hitlerjevih področij, toda do danes ni niti eden iz njih pred sodišče.

Molotov je že na otvoritveni letni moskovski konferenci poudaril, da morajo biti temelji za reševanje teških nalog konference gospodarski sklepi, ki so bili sprejeti na letniški in berlinski

Reka ima veliko bodčnost

Reka, ... Reka je postala eno največjih mest v Jugoslaviji. Po rovem regulacijskem načrtu bo imela Reka 40 km dolgo področje od Lovrane v Istri do Kraljeve na Hrvaškem Primorju. V prvem delu regulacijskega načrta je predvidena spojitev Sušaka in Reke, kar bo največje politične važnosti za utrditve bratstva med Hrvati in Italijani.

Zadnje čase so bila na Reki in Sušaku izvršena važna javna obnovitvena dela. Obnovili so velike bloke javnih zgradb in stanovanjskih hiš. Reška luka, ki so jo nemški okupatorji porušili za 70%, lahko danes sprejme mnogo prekooceanskih velikih parnikov. Prebivalstvo Reke in Sušaka je ogromno pripomoglo pri obnovitvenih delih.

Posebna izdaja »Borbe« za mladinsko progo

Sarajevo, 12. — V Zenici pripravljajo uredništvo in tiskarno dnevnik »Borba«, ki bo imel posebno izdajo za mladince na novi progi Samac-Sarajevo. Del tiskarne so že pripravi; v kratkem pričakujejo tehnično in uredniško osebje iz vseh federalnih republik.

Italijanska mladinska delegacija v Kragujevcu

Kragujevac, 12. — Delegacija italijanske napredne mladine je prišla včeraj v Kragujevac. Vodja italijanske delegacije Antonio Giolitti je izrazil svoje občudovanje nad ustvarjalnim duhom jugoslovanske mladine in nad ugodnimi pogoji za vzgojo mladine. Giolitti je omenil, da se temu ni treba čuditi, ker je oblast v ljudskih rokah. Lahko si predstavljamo, koliko se lahko napravi v zemlji, kjer je ljudstvo gospodar svoje usode. Izjavil je tudi, da bo v Italiji sestavljena mladinska delovna brigada, ki se bo udeležila graditve nove mladinske železniške proge Samac-Sarajevo.

SINDIKALNA ENOTNOST ZMAGA DELAVSTVA

Spletke demagoških razbijačev niso in ne bodo uspele

Osrednji odbor za sindikalni sporazum je izdal sledeče obvestilo:

«Osrednji odbor za sindikalni sporazum obvešča delavstvo vseh strok, da so zastopniki obeh sindikalnih organizacij dosegli popolni sporazum o sindikalni enotnosti in to tako glede določil in postopka za volitve raznih organov enotne sindikalne organizacije, kakor tudi glede začetka volitev samih.

Volitve bodo prišle 15. aprila, 14. maja pa bo otvoritev kongresa sindikalne enotnosti, ki bo pomenil začetek nove dobe bratstva in razumevanja med delavstvom vseh strok, narodnosti in političnih nazorov, združenih za doseg edinega cilja: emancipacije in materialnega ter moralnega izboljšanja delovnih pogojev.

Zivelo bratstvo med delavstvom!

Zivela sindikalna enotnost!»

To je brez dvoma velika zmaga, predvsem za zmaga delavstva, ki se je vseskozi in v njegledu na narodnost ter politično pripadnost borilo za doseg tega cilja. Ne tako za one ljudi, ki so izkoristili prav vsako priliko, le da bi zavlekli pogajanja in še nadalje razbijali enotnost delavskih množic, ki so bile dejansko vedno združene.

Očitno jim je voda že tekla v grlo, zato so v preteklih dneh začeli z novo podlo kampanjo. Delavski zbornica in »Voce libera« sta se razbohotili in v svojem besu nad uspehi zastopnikov demokratičnih delovnih množic, ki so se sami po sebi napovedovali skorajšnji sporazum, pričeli prihajati na dan s podlimi obtožbami. Padale so parole: »Delavci pazite se, sindikalna enotnost je v nevarnosti, Enotni sindikati namenoma preprečujejo združevanje« in še marsikaj. Vsekakor po zgledu prošlega Don Marzarja. Javno je, da so bile vse te nakane že v naprej objesene na tupe. Javno je tudi, da so kot delavci nastale položaja, ki je med drugim povzročila, da sporazum ni bil dosegel doletenega dne — hoteli zvrniti krivdo na Enotne sindikate, ki so iz resnične želje po enotnosti popustili v marsikem.

Ni jim bilo do tega, da bi prišlo do sporazuma o sindikalni enotnosti, saj s tem pade krinka, za katero so v gotovi meri vseskozi spletli. Nujno so bili sedaj prisiljeni priti k novim izjavam, ki niso mogoče obkroževanju. »Enotni sindikati« — pišejo med drugim v svojem komentarju k obvestilu o dosegem sporazumu — so po dolgem razpravljanju vendar le sprejeli volilni postopek in s tem priznali utemeljenost uveljavljanja demokratičnih principov, ki jih je Delavski zbornica vedno branila in zahtevala. Taki in podobni so argumenti premaganev, ki hočejo pred javnostjo pokazati, da je njihova zasluga, če je bil sporazum dosegel.

Naj bo že kakorkoli, dejstvo je, da so Enotni sindikati takoj po odhodu Thomasa zahtevali določitev datuma za izvršitev sindikalne enotnosti. Pravzaprav so to določili že v Parizu, a ker je rok za doseg enotnosti potekel brez vsakega uspeha prvega marca, so Enotni sindikati ponovno zahtevali določitev novega datuma. Javno je, da ni šlo tu za datum zgolj zaradi datuma, temveč zato, da se zastopniki obvežejo pred vsem delavskim razstvom, ki iskreno želi sindikalne enotnosti, da bodo to enotnost resnično izvedli v novem roku.

Dejstvo je in to naj bo odgovor na komentar, lista »Voce libera« o obvestilu Osrednjega odbora za sindikalni sporazum, da Enotni sindikati niso niti najmanj ovirali sporazuma, temveč so venomer zahtevali določitev dneva zaključka pogajanj, na kar Julijski sindikati niso nikdar pristali. Njihovi zastopniki so vseskozi trbili, da je treba najprej izvršiti vso predpripravo, določiti volilni postopek, sestaviti pravilnike itd.

Pred 14 dnevi so Enotni sindikati ponovno predlagali, naj se najprej določi dan zaključka volitev, ki naj bi bil 15. april. Tega dne bi moral biti odprt kongres. Enotni sindikati so dokazali, da je to mogoče, saj bi lahko do 10. marca sestavili vse strokovne odbore za sindikalni sporazum. Pri tem moramo omeniti, da so Enotni sindikati že v tek tedna po pričetku pogajanj (novembra 1946) predložili imenike odborov za sindikalni sporazum vseh 25 strok. Pri Julijskih sindikatih, ki še danes manjkajo imeniki za 12 strok.

Toda Julijski sindikati niso hoteli sprejeti niti tega datuma, češ, da je to prepozno. Viskinski je nato poudaril potsdamske sklepe in dodal: »Ali naj morda lovimo istočasno dva zajca? Zdi se mi, da z enim samim strelom doslej je nihče ni ubil dveh zajcev; edina izjema je morda Tartarin de Tarascon, ki se je bahal, da je ubil nekako 30 levov z enim samim strelom. Po dolgi debati je Murphy izjavil, da pristaja na izraz »nemška m'rovna pogodba«. Diskusija o tem važnem vprašanju je trajala dve uri in se bo nadaljevala.

Današnji seji Sveta zunanjih ministrov je predsedoval Bidault. Svet je nadaljeval diskusijo o »militarizaciji Nemčije«. Bevin je podal dolgo izjavo, v kateri je poskušal pobiti včerajšnje izjave Molotova. Priznal je, da obstoje nemške vojaške formacije na britanskem področju, rekel pa je, da nimajo vojaškega značaja. Končno je dejal, da imajo te delovne skupine, kot jih je imenoval, svoje uniforme in da delajo pod poveljstvom britanskih častnikov. Ta izjava je prila nekoliko nepričakovano, kajti sam je poprej izjavil, da je v vojaških formacijah 61.000 mož, ki so služili v Hitlerjevski vojski. Prav tako ne preprečujejo, da bila njegova krivda o dlanh »jugoslovanske kraljevske vojske«. Njegova sedanja izjava, da jih Angliji stjejo med bežance, se ne sklada s prejšnjimi izjavami; najprej, da je bila ta vojska razpuščena, nato pa, da uporablja njene člane za stražarsko službo, pri čemer so oboroženi s puško.

Bevin je poskušal odvrti diskusijo na drugo vprašanje in sprožil vprašanje nemških vojnih ujetnikov. Poveljil je, če davno ozvevne vesti, da služijo nemški vojaki in častniki v sovjetski vojski. Nato je poskušal opravičiti očitno nezadostne ukrepe za uničenje nemškega vojnega potenciala na zahodnih nemških področjih, priznati pa je moral, da so doslej odstranili le neznatne odsele nemške vojske industrije. Končno je zatrdil, da nasprotuje navodilom kontrolnega sveta o demilitarizaciji, dokler ne bo dosegel sporazum o vseh nesoglasjih o poročilu kontrolnega sveta. Marshall je samo dejal, da odobrava Bevinove izjave.

Nato je govoril Molotov, ki je poudaril, da nemških vojaških formacij ni ne na francoskem, ne na ameriškem področju. Zakaj bi jih torej ne bilo mogoče odstraniti na angleškem? Molotov je govoril nato o vojnih ujetnikih, o jugoslovanskih kvilavcih in drugih vprašanjih. Bidault je ves čas poskušal igrati vlogo posrednika.

Na zborovanju v Meletu v lerinskem okrožju je Hill izjavil, da se morajo slovenski Makedonci združiti v VMRO in zahtevati avtonomno Makedonijo pod zaščito Anglo-amerikanec. Delovanje g. Hilla je prekrakalo vse meje, zato je pobegnil iz Lerine in Grčije, ki je prišla anketa komisija. Vsakemu o objektivnemu opazovalcu je jasno, kaj je smisel najnovejših spletk in laži grške vlade.

Na koncu je jugoslovanski predstavnik izjavil, da zahteva preskavo ankete komisije o teh spletkah grške vlade in o njenih angleških zavetnikih na ozemlju grške Makedonije in v Lerini. Begunci iz Makedonije so se razšli po vseh

je stvar prehitra, da je nemogoče, kajti vse to zahteva »zapletene procedure«, itd. To je vsekakor podla laž. Laž je tudi, da Enotni sindikati del časa niso hoteli sprejeti njihovega voljnega postopka. Ko so ga oni predložili, so Enotni sindikati na eni sami seji sprejeli vse točke, razen nekaterih manj pomembnih, ki bi bile ratificirane že na naslednji seji.

Julijski sindikati pa so pričeli s kampanjo, v kateri so skušali prikazati Enotne sindikate za sabotežje sindikalne enotnosti, sami pa naj bi bili prvobitni. Stvar je vsekakor smešna. Delavstvo dana dobo ve, kdo je dosedaj in kdo še sedaj ovira sindikalno enotnost. Za primer stavljamo vzgled demokratičnega v Italijanski zvezi dela, ki hočejo prav na pragu volitev in kongresa, ki se bo vršil v Firencah, izvršiti razkrij. Nadaje naj bo v opomin rovanja den Marzarja tu di skupščina tržaških italijanskih železnikarjev, ki se je vršila pred nekaj dnevi in na kateri so kritični: »Nočemo sindikalne enotnosti, ker je tukaj Italija«.

Poleg vsega tega pa naj se »Voce libera« spomni najbolj gorastnega primera in sicer, da na pragu sindikalnih volitev v Trstu, Julijski sindikati pošiljajo svoje delegate na sindikalni kongres Italijanske zveze dela, ki bo v Firencah. Julijski sindikati hočejo voliti svoje predstavnike v sklopu Italijanske zveze dela in to proti pariškim sklepom, ki določajo, da sta od 1. januarja 1947 dalje oboje sindikalni organizaciji v zvezi le na Svetovno sindikalno zvezo.

Polten demokrat in pošten delavec je vedno videl in vidi tudi danes, kdo je borec za sindikalno enotnost, kdo pa demagog.

Angleške in ameriške čete in njihovi poveljniki na STO-ju

Rim, 12. — Vršilec posloj vrhovnega zavezniškega poveljnika na Sredozemlju general John Lee je podal včeraj na tiskovni konferenci v Rimu izjavo, ki pravi med drugim:

»Zavezniški glavni stan, ki je zmanjšal svoje obsege, se bo koncem tedna med 5. in 6. aprilom preselil iz Caserte v Livorno. Celotna številna moč severnoameriških sil na sredozemskem področju je zdaj nekaj manj kot 23.000 mož. Od tega bo 23.000 mož evakuiranih v ZDA in na evropsko področje v 90 dneh od dneva ratifikacije italijanske mirovne pogodbe, 5.000 mož pa bo ostalo kot severnoameriške posadke na svobodnem tržaškem ozemlju. Zavezniške oblasti pričakujejo ratifikacijo 1. aprila ali po 1. aprilu 1947, ker je to najbolj možen datum, da bodo vse veljale ratificirali mirovno pogodbo.

»Vem, da bo pogodba stopila v veljavo ne glede na to, ali jo bo Italija ratificirala. Mislim, da bodo morale vselej poslati položaj, če bi Italija odklonila ratifikacijo. Severnoameriške posadke na svobodnem tržaškem ozemlju, po sestavljeni iz ojačnega pehotnega polka, ki je že na bodočem svobodnem tržaškem ozemlju. Poveljval mu bo general Bryant E. Moore, ki je zdaj poveljnik 88. ameriške divizije.

Britanski četam — 5.000 po številu — ki bodo bivalne na STO-ju bo poveljeval general Terence S. Airey, sedanjí načelnik štaba glavnega stana sredozemskih sil. Na svobodnem ozemlju ne bo skupnega enotnega poveljstva oboroženih sil. Generala Airey in Moore ter poveljnik jugoslovanske kontingenta, ki bo tudi imel postojanko na Svobodnem tržaškem ozemlju, bodo podredni neposredno guvernerju.

Spet vojna polnomočja za britansko vlado

London, 12. — Kot pravijo krogi, ki so blizu vlade, bo britanska vlada prevzela v prihodnjih treh ali štirih letih ista pooblastila kakor jih je imela za časa vlade, da bi obnovila industrijo. Ta polnomočja bodo omogočila vladi podvzeti potrebne ukrepe, da bi uresničila produktivni načrt, kakor je najavila v gospodarski belti knjigi, ki je pred kratkim izšla.

Anglija ponuja ZDA tudi Trpolitano

London, 12. — Vprašanje Tripolitane bo zopet prislo na dnevni red. O njej so pričeli razpravljati na konferenci zunanjih ministrov v septembru 1945. Leto. Velika Britanija bi rada videla, da bi ZDA dobila v Tripolitani oporišče v okviru Združenih narodov. Celotno Tripolitano amstrajo kot mednarodno strateško področje.

Hartleyev načrt

Washington, 12. — Včeraj je dejal Fred Hartley, republikanski predstavnik in predsednik komisije za delo, da je načrt zakona o prenehanju delovanja »komunistične stranke« v ZDA v pripravi. Fred Hartley je sam izdelal ta načrt.

Kratke vesti

MOSKVA. — »Izvestija« javljajo, da se bo institut za priključno raka, ki je uspel izdelati »znanj« serum »K« za zdravljenje te bolezni, po svetil preučevanju te bolezni na širšem področju. Ta serum, kakor izjavljata voditlja instituta profesor Klujsa in njen mož Roksin, je pokazal zelo dobre uspehe.

LAKE SUCCESS. — Gospodarski in socialni svet Združenih narodov je predvčeršnjim sklenil, da ne bo povabil Španjo na 2. konferenco za telekomunikacije, ki bodo v maju in juniju v ZDA.

LONDON. — Zaradi zmagajevno vplivanje temperature in taljenja

Glavni razvatalci javnih skladov v Trstu dr. R. Bernardi je dal dopisniku zavezniške poročevalske službe podatke o razvoju prometa v tržaški luki v povprečnem času in v svoj način komercial. Trgovinski promet je preteklega januarja znašal 8.377 ton in je bil za 1000 ton večji kakor vse promet od meseca maja do konca leta 1945. Promet v tržaškem pristanišču je pretežno moč jaskesga značaja ali pa gre na račun Unre. Tako je v preteklem letu šlo skozi tržaško pristanišče povprečno 10.000 ton blaga n. dan; v celotnem letu je promet prekorstil 3 milijone ton, toda od tega je bilo prav malo trgovinskega prometa. Dr. Bernardi je dodal, da je pred prvo svetovno vojno znašal promet v tržaškem pristanišču 3,5 milijonov ton in da je ta obseg dosegel spet leta 1950. Ugotovil je še, da je pred drugo svetovno vojno znašal promet v Italijo, Avstrijo in Čehoslovaišo 75% skupnega prometa.

Citatelji so govorili takoj opazili znatno dejstvo, da dr. Bernardi, govorč o obnovi tržaškega prometa z državami tržaškega zaledja, Jugoslovije sploh ni omenil. Promet z Jugoslavijo za časa italijanske zasedbe. Trsta res ni bil velik. Znašal je okoli 5-6% železniškega prometa. Toda razni opočenja trgovinskih »stikov« Trsta z Jugoslavijo (kakor na primer napadna fašistična politika nasproti Jugosloviji in s vanskemu živju v Julijski luki) ni so škodili javnosti pred očmi, znani, da bi jih bilo treba niti omenjati. Ko Bernardi govoril o prometu z Italijo, ne omenja, da je bil to promet v prvi vrsti z Julijsko krajino, katere ozemlje je zdaj pretežno prisojeno Jugosloviji. Razvatalci javnih skladov ne omenja, da je pred prvo svetovno vojno promet z jugoslovanskimi deželami, ki so bile še priključeni k Jugosloviji ali pa ločeno, znašal 36,5%, medtem ko je železniški promet z Italijo dosegel leta 1913. samo 3,18%, skupni železniški in pomorski pa 7,86%. Za časa italijanske zasedbe se je promet z Italijo (v majhni pred letom 1913) le za manjšost povečal, kar priznava celo italijanska publicistika.

Tendentnost izjave dr. Bernardi je jasneje osvetljuje njegovo opozorilo na načrt, da se proga Trst - Videm - Trbiš podvoji in da se iz Pontalija des Smorhar in Beljak zgradi nova železniška zveza z Duganim, pača z namenom, da bi čim lažje obšli Jugoslovijo. Čudimo se, da takšne izjave razširja AIS, zavezniška poročevalska služba, in to v času, ko gre za to, da se sporazum najde pot za izvedbo načrta za sodelovanje med Trstom in Jugoslovijo, ki ga je predložil predstavnik Jugoslovije Mednarodni finančno-gospodarski komisiji in ko je njeno poročilo na dnevnem redu moskovske konference.

RAZPRAVLJANJE V MOSKVI

Nepretrčljiva Bevinova pojasnila k včerajšnjim izjavam Molotova

Moskva, 12. — Danes predpoldne so se sestali namestniki za Avstrijo, ki so se razpravljali o vojaških ključnih mirovne pogodbe z Avstrijo. Po kratki diskusiji so zapustili vprašanje nemških suhozemskih sil in prešli na vprašanje letalskih sil na avstrijskem ozemlju. Sovjetski predstavnik je poudaril, da je na tem razmeroma majhnem ozemlju 54 vojaških letal, ki so jih večina nemci zgradili leta 1938, da Avstrija ne potrebuje 54 letal, ko bo pa smela obdržati samo 90 vojaških letal. Zaradi tega bi bilo treba zmanjšati število teh letal. Britanci in ameriški delegat sta se upirali in dejala, naj se v pogodbo Avstrijo ne vključijo nobeno določilo o zmanjšanju števila obtoževih vojaških letal. Vendar pa so se razumeli, da bodo izrazili za »vsestranskemu svetu na Dunaju svoje zaupanje zaradi tolikšnega števila letal« v Avstriji. Namestniki niso dosegli nobenega sklepa o sovjetskem predlogu, da sme biti avstrijska vojska oborožena samo z orožjem lastne proizvodnje.

Nemestni ki za Nemčijo, ki so se sestali danes izjavili, so imeli za nalogo prvič izdelavo procedure za Svet zunanjih ministrov in drugi konkretno delo glede predlogov, ki jih je podal na včerajšnji seji Molotov.

Francoski predstavnik Couve de Murville je predlagal, naj se povabi k delu tudi one zavezniške države, ki ne sodelujejo pri okupaciji Nemčije. Namestniki so sprejeli predlog Višnenskega, da bodo od slučaja do slučaja proučevali vse važne točke procedure.

Narava mirovnega dokumenta

Prvo vprašanje, o katerem je treba sklepati, pa je narava dokumenta, ki ga bo izdelal Svet zunanjih ministrov. Potsdamski sporazum predvideva »mirovno pogodbo z Nemčijo, ki jo mora sprejeti nemška vlada, ko bo v ta namen sestavljena. Zaradi tega mora biti dana bodoči nemški vladi možnost, da vsaj do podpisa pogodbe izrazi svoje stališče. Ameriška, britanska in francoska delegacija so vztrajale pri ameriškem predlogu iz Londona, naj se mišo mirovne pogodbe sestavi neke vrste »mednarodni akt«. Sovjetska delegacija je temu nasprotovala.

Višninski je jasno pokazal, da ne gre za jezikoslovno razpravo ali za razlike v frazeologiji, marveč za dve popolnoma različni stališč. Mirovna pogodba mora biti sklenjena med zavezniškimi in priključnimi državami na eni strani ter Nemčijo na drugi strani. Britanski predstavnik Strang in ameriški Murphy sta nasprotovala z utemeljitvijo, da je treba Nemčiji vsiliti mirovno pogodbo, ko ne bo imela osrednje vlade. Treba bi bilo sestaviti »mirovni sporazum z Nemčijo«.

Višninski je nato poudaril potsdamske sklepe in dodal: »Ali naj morda lovimo istočasno dva zajca? Zdi se mi, da z enim samim strelom doslej je nihče ni ubil dveh zajcev; edina izjema je morda Tartarin de Tarascon, ki se je bahal, da je ubil nekako 30 levov z enim samim strelom. Po dolgi debati je Murphy izjavil, da pristaja na izraz »nemška m'rovna pogodba«. Diskusija o tem važnem vprašanju je trajala dve uri in se bo nadaljevala.

Današnji seji Sveta zunanjih ministrov je predsedoval Bidault. Svet je nadaljeval diskusijo o »militarizaciji Nemčije«. Bevin je podal dolgo izjavo, v kateri je poskušal pobiti včerajšnje izjave Molotova. Priznal je, da obstoje nemške vojaške formacije na britanskem področju, rekel pa je, da nimajo vojaškega značaja. Končno je dejal, da imajo te delovne skupine, kot jih je imenoval, svoje uniforme in da delajo pod poveljstvom britanskih častnikov. Ta izjava je prila nekoliko nepričakovano, kajti sam je poprej izjavil, da je v vojaških formacijah 61.000 mož, ki so služili v Hitlerjevski vojski. Prav tako ne preprečujejo, da bila njegova krivda o dlanh »jugoslovanske kraljevske vojske«. Njegova sedanja izjava, da jih Angliji stjejo med bežance, se ne sklada s prejšnjimi izjavami; najprej, da je bila ta vojska razpuščena, nato pa, da uporablja njene člane za stražarsko službo, pri čemer so oboroženi s puško.

Bevin je poskušal odvrti diskusijo na drugo vprašanje in sprožil vprašanje nemških vojnih ujetnikov. Poveljil je, če davno ozvevne vesti, da služijo nemški vojaki in častniki v sovjetski vojski. Nato je poskušal opravičiti očitno nezadostne ukrepe za uničenje nemškega vojnega potenciala na zahodnih nemških področjih, priznati pa je moral, da so doslej odstranili le neznatne odsele nemške vojske industrije. Končno je zatrdil, da nasprotuje navodilom kontrolnega sveta o demilitarizaciji, dokler ne bo dosegel sporazum o vseh nesoglasjih o poročilu kontrolnega sveta. Marshall je samo dejal, da odobrava Bevinove izjave.

Nato je govoril Molotov, ki je poudaril, da nemških vojaških formacij ni ne na francoskem, ne na ameriškem področju. Zakaj bi jih torej ne bilo mogoče odstraniti na angleškem? Molotov je govoril nato o vojnih ujetnikih, o jugoslovanskih kvilavcih in drugih vprašanjih. Bidault je ves čas poskušal igrati vlogo posrednika.

Na zborovanju v Meletu v lerinskem okrožju je Hill izjavil, da se morajo slovenski Makedonci združiti v VMRO in zahtevati avtonomno Makedonijo pod zaščito Anglo-amerikanec. Delovanje g. Hilla je prekrakalo vse meje, zato je pobegnil iz Lerine in Grčije, ki je prišla anketa komisija. Vsakemu o objektivnemu opazovalcu je jasno, kaj je smisel najnovejših spletk in laži grške vlade.

Na koncu je jugoslovanski predstavnik izjavil, da zahteva preskavo ankete komisije o teh spletkah grške vlade in o njenih angleških zavetnikih na ozemlju grške Makedonije in v Lerini. Begunci iz Makedonije so se razšli po vseh

gre za jezikoslovno razpravo ali za razlike v frazeologiji, marveč za dve popolnoma različni stališč. Mirovna pogodba mora biti sklenjena med zavezniškimi in priključnimi državami na eni strani ter Nemčijo na drugi strani. Britanski predstavnik Strang in ameriški Murphy sta nasprotovala z utemeljitvijo, da je treba Nemčiji vsiliti mirovno pogodbo, ko ne bo imela osrednje vlade. Treba bi bilo sestaviti »mirovni sporazum z Nemčijo«.

Višninski je nato poudaril potsdamske sklepe in dodal: »Ali naj morda lovimo istočasno dva zajca

Milni mehurček ali kako nekateri pojmujejo sport

Ko je po končani vojni prišlo sportno društvo Ponziana zopet v roke starih članov, ki so jih zaradi njihovih antifašističnih idej, za časa fašistične Italije nasilno vrgli iz društva, se je lotil trilateralne neofašistov pravi bes. Višek je seveda dosegel, ko je Ponziana nazvala v interesu trilateralnega sporta stike s jugoslovanskim sportom. Prišla se je gonja z vse mogočimi lažnimi in temljivimi člani v »Voce libera«, »Lunetta«, »Messaggero Veneto« in v drugih fašističnih časopisih. Odkar je nastalo novo sportno društvo Ljubitelji Ponziane, katerega nogometna enotnostka tekmuje v jugoslovanskem nogometnem prvenstvu, je trilateralističnim članom dobro vsako, če tako podlo sredstvo. Podkupili so celo deset igralcev Ponziane, da ne igrajo za jugoslovansko premosto. To delo sta vrtila Coloni (prej Kijun) in Vitali. Po mestu pa so krožile govorice, da jima je dal denar trilateralisti CLN.

Ko pa jim je vse izpadlo, so večer zjutraj vrgli med občinstvo vest, da morajo vsi igralci, ki igrajo za Ljubitelji Ponziane, takoj prenehati s svojo aktivnostjo. Če se temu ne bodo pokorili, bo proti njim uvedena kazenska postopanje pri FIGC (Federazione Italiana Calcio) in prijavitelj bodo FIFA (Mednarodna sportna zveza). Kako to, da ne prijavijo, tisti tudi igralcev DSZ Pulji in Kvarnerja?

Nen trilateralističnim sportnikom je jasno. V svojem besnem sovraštvu do vsega, kar je ljudsko in resnično demokratično, hočejo za vsako ceno in na vsak način preprečiti, da bi trilateralisti postal sila s svojim zaledjem. Po drugi strani pa obstaja v Trstu tudi enajstotisoč Edera, ki je dobila baje od CLN-a 8 milijonov lir podpore, ki ji delajo tekme za jugoslovansko premosto prehuho konkurenco.

Poslušali so se torej tudi tega skrajnega sredstva. Prestrahili so hoteli igralce Ljubitelji Ponziane (mislili so, da ima vsak tako otroško pamet kot oni), s grožnjo FIGC-a in FIFA-e. Nedvomno vredni nasledniki Mussolinijev zapuščina!

Vendar pa se je tudi njihovo zadnje sredstvo, kakor vsa prejšnja, razbita kot milni mehurček.

Prvi so igralci Ponziane prestopili k sportnemu društvu Ljubitelji Ponziane prostovoljno in s polnim pristankom in dovoljenjem vodstva sportnega društva Ponziane. Podpisali pa so tudi prostovoljno prijaviteljo jugoslovanske fiktivne zveze, ki je tu dlan FIFA-e. Torej bolj legalnega prestopa iz enega društva v drugo sploh ni. Po drugi strani pa je vse znano, da s podpisom mirovne pogodbe, ki je ustvarila Trilateralno ozemlje, odpadla vse vezi, ki so vezale tukajšnje sportnike na italijanske sportne organizacije. To je dejstvo, katerega se trilateralisti v svoji slepoti nočejo zavedati, kakor se nočejo zavedati, da je sport v naših krajih prenehal biti foveo nekaterih ljudi.

FIZIKULTURA

V Postojni so smučali za fizikulture značke

V okviru tekmovalnega za fizikulture značko so bile dne 5. t. m. v Postojni prve letošnje smučarske tekme, ki so bile zaradi slabega snega že večkrat odpovedane. Novo zapadli sneg pa je razčistil vse tekmovalce, ki so se odpravili, da bodo tekmovali kar med tednom, da ne bi ponovno zamudili ugodne prilike. Kljub vsemu pa jim je vreme vseeno pomagalo. Odjuga in rahel dež sta čez noč močno poparila sneg, vendar pa so tekme vseeno izvedli. Na startu se je javilo 22 tekmovalcev, ki so vsi izpolnili pogoje za fizikulture značko. Rezultati tekem so:

Člani na 8 km: 1. Turk Pepi v času 40'42"; 2. Pavčič Janez v času 41'06"; 3. Filipčič Henrik v času 44'30"; 4. Pavčič Bojan v času 45'16". Mladinci na 3 km: 1. Tavcar Metod in Filipčič Milan oba v času 24'; 2. Počkar Oskar in Slavik Slavoj v času 25'; 3. Birs Ivan; 4. Čehovin Alojz; 5. Kozman Marko.

Mladinke na 2 km: 1. Mikolj Breda v času 20'21". Z osirom na slabe snežne prilike so doseženi rezultati zelo dobri. Najboljša in najbolj huda je bila borba med člani, kjer so za prva mesta odločale sekunde in med mladinci, pri katerih je treba poudariti najmlajšega tekmovalca Filipčiča Milana in Tavcarja Metoda. Oba sta pokazala, da imata vse sposobnosti, da se razvijeja v spora smučarska tekmovalca. Med člani je tekmoval vestranski sportnik Turk Pepi za zlato značko.

Odlični uspehi smučarskih tekem v Logu pod Mangartom

V nedeljo je smučarska sekcija iz Loga organizirala tekme za okrajno prvenstvo na progi 4 km. Prireditev je po številu tekmovalcev in po borbenosti odlično uspeha, za kar gre pohvala vsem, ki sodelujejo v Logu za odlično organizacijo. Tekmovalce je 22 tekmovalcev in sicer 9 iz Loga, 9 iz Boveca in 4 iz Črmoča. Okrajno smučarsko prvenstvo si je osvojila svetovno prvenstvo v namiznem tenisu

V Parizu se je končalo svetovno prvenstvo v namiznem tenisu. Med moštvost je postala svetovni prvak Čehoslovaka, ki je v finalu pre-

TRŽAŠKI DNEVNIK

Ofenziva proti Delavskim zadrugam

Kljub vsem spletkam pa bodo zadrugniki zmagali

Dolgo časa so se člani Delavskih zadrug borili, da bi prišla ta ustanova zopet v njihove roke. Pod njihovim pritiskom je moral končno tudi odvetnik Pucher zahtevati od ZVU, naj ukine fašistični statut in naj uvede onega iz leta 1922. Ko je ZVU to storila in so se prišla volilna zborovanja, se dr. Pucher tih zborovanjem ni upiral. Ko pa je opazil, da na teh volitvah zadrugniki volijo za delegate svoje resnične zastopnike, tedaj je začel spietkari. Pri tem ga je podpirala vsa reakcija. Bill smo priča gonji reakcionarnega časopisa, kakor so »Messaggero Veneto« in »Voce libera« proti volitvam delegatov. Temu pa je sledilo pismo, v katerem je Pucher podal ostavko na svoje mesto predsednika. Vsa ta gonja je bila torej načrtna in se je sprožila tedaj, ko so reakcionari opazili, da ne bodo mogli več svojevoljno odločati in ukazovati pri Delavskih zadrugah.

Začela se je kampanja za vpis v Delavske zadrugne ljudi, ki imajo milijonska posestva. Razne banke so dale svojim nameščencem ukaz, da se morajo vpisati v zadrugne. Dva dni pred zadnjim volilnim sestanikom v dvorani Tersiere se je začela prava mobilizacija ljudi, ki naj bi se udeležili tega zborovanja. Kljub temu so propadli.

Zato so posegli po poslednji mehi. Izmed 59.000 članov Delavskih zadrug jih je 12 (1) pritožilo na sodišče in pozvalo tjakaj gospoda Ferjančiča, dr. Timeusa in tri nadzornike. Med temi dvanajstimi gospodi je tudi 23 letni »socialist« Dario Postogna, ki se je šele pred kratkim vpisal v zadrugo. Ta gospod je sumljive politične preteklosti in ljudje pravijo, da so ga do osebno dobili videli v republikanski uniformi.

Ti ljudje zahtevajo, naj sodišče razsodi, da so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

bi se udeležili tega zborovanja. Kljub temu so propadli.

Zato so posegli po poslednji mehi. Izmed 59.000 članov Delavskih zadrug jih je 12 (1) pritožilo na sodišče in pozvalo tjakaj gospoda Ferjančiča, dr. Timeusa in tri nadzornike. Med temi dvanajstimi gospodi je tudi 23 letni »socialist« Dario Postogna, ki se je šele pred kratkim vpisal v zadrugo. Ta gospod je sumljive politične preteklosti in ljudje pravijo, da so ga do osebno dobili videli v republikanski uniformi.

Ti ljudje zahtevajo, naj sodišče razsodi, da so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

Sodišče je takoj vzelo stvar v svoje roke in so bile volitve delegatov neveljavne ter se tako ne bo mogel vršiti kongres delegatov, na katerem bi morali izvoliti nov upravni svet.

sodišča pa doslej še ni izrekel razsode.

Manever je popolnoma prozoren. Reakcionari hočejo odgoditi kongres delegatov, t. j. svoj poraz. Začeli so namreč mrzlično vpisovati in siliti svoje ljudi v Delavske zadrugne ter hočejo počakati, da bi ti ljudje dobili volilno pravico. V ofenzivi proti Delavskim zadrugam so se zbrali vsi, od reakcionarjev, »socialistov«, sodišča pa do ZVU. Toda spriko složenosti zadrugnikov bodo vse njihove spletke propadle. Iz vsega tega pa bo ljudstvo došlo do še nauk, kako se izvaja demokracija v praksi, kadar gre ta demokracija v škodo raznih privilegijev.

Preskrba
½ kg riza delijo od danes naprej vsem potrošnikom v mestu na Odrskem III. za testenine.

Prah za juho po 200 gr za osebo potrošnike v mestu delijo od danes na odrezek za prednaročilo št. XXV. Delitev se zaključuje 31. t. m. Cena: riže po 70 lir kg, prah za juho po 50 lir kg.

Zaključek delitve testenin in sladkorja. Dne 15. t. m. bodo zaključili delitev testenin in sladkorja delavski zbornici. Cena: riže po 70 lir kg, prah za juho po 50 lir kg.

Tobak za kmetovalce. ZVU je doletela, da naj razdelijo med kmetovalce tobak za pipo na osebo na tri odrezke tekoče nakaznice. Cena 650 lir kg. Tobak se dobi pri agrarnem konzorciju v Trstu ul. Fabie 15/15 in pri istem konzorciju v Ronkih.

DANE PRI SEZANI so tudi letos praznovali 8. marec. Dan so pričeli s poklonom pri spomeniku padlih. Tov, tajnica je dejala, da ne smemo pozabiti na to, za kar so se naši padli borili. Vražjati moramo, da bodo dosegli, za kar so oni dali svoja mlada življenja. Zvečer je bila proslava z recitalnimi in pesmi. Zbranih je bilo tudi 800 lir za srotke padlih partizanov.

PROSEKO - KONTROVELSKA ASIZZ je nastopila s pevskimi točkami, ki so žele burno odobravanje. Kontrovelski dramski ošek je priredil »Zadnje srečanje«, prosekli je je nastopil z Klopčičev »Matia«, tov, Zala Rigant pa z dobro uspešno deklamacijo »Zadnji Slovanci«. Proslava je potekla v prijetnem zadovoljstvu, vseh navzočih.

SALEZ. Organizacija APZ je pokazala, da prednjači v svoji aktivnosti in delavnosti vsem organizacijam v vasi. Igrali so igro »Zadnje srečanje«. Na sporedu so bile deklamacije, pionirski ples. Tudi povelj zbor se je potrdil in zapel več borbenih pesmi. Vsa proslava je izvenela erem samem vzklaku: »Enotni bomo naprej do končne zadrutve z novo Jugoslavijo!«

NA OPČINAH so žene priredile kulturno prireditev z deklamacijami, živimi slikami, z igrami in petjem ter v njih pokazale borbo naše žene in trpljenje za dosedo svobode našega ljudstva. Nastopile so tudi male pionirke s plesom »Katjuša«.

VANGANEL. Slovenska Istra je praznovala praznik žena. V tem malem kraju je nastopil ženski pevski zbor. Sledile so deklamacije žena, pionirjev, mladine, Glinjiv je bil pri zbor v »Zeleni«, ko je 83 letna starica stopila na oder in v drhtelih rokah prinesla kos zemlje ter v svojih besedah povedala, kako draga nam je domača gruda. Istake žene so dokazale, da se bore za kulturni napretek, da prihaja tudi zanje nov čas.

KOPER je tudi praznoval. Kulturno prireditev so organizirale antifašistične s soddvajenim italijanskim prosvetnega krožka v dvorani S. Chiara, ki je bila natrpana od zadnjega kotička. Prišlo so tudi žene iz bližnje okolice. O pomenu praznika in borbe žena sta govorili tov. Loreta in tov. Jura. V tednu žena so se vršile po vseh vseh zbirke hrane in denarja za mladinske brigade, ki bodo šle na progo Samac-Sarajevo.

Nogometni odsek: Verificirane so bile slednje tekme pokrajinskih in okrajnih prvenstev: Gorica-Koper 2:1; Koper-Ronke 5:0; Gaslini-Montebeilo 4:3; Vorn-Ponziana 2:0 (par forfati); Roanese-Acegat 4:1; Sv. Marko-Pisoni 2:1; Montebeilo II-Rauber 8:1; Primorje P-Col 3:1; Drcher I-Tovarna strojev II 5:0; Kraljič-Nabrežina 2:0.

Globe društvom: Sportno društvo Rauber se kaznuje z globo 300 lir. Opomin igralcem: Opominjajo se tile igralci: Pischlutta (Gaslini); Fabbio Ivan (stranski sodnik Pisonija).

Objave ZDTV
Nogometni odsek: Verificirane so bile slednje tekme pokrajinskih in okrajnih prvenstev: Gorica-Koper 2:1; Koper-Ronke 5:0; Gaslini-Montebeilo 4:3; Vorn-Ponziana 2:0 (par forfati); Roanese-Acegat 4:1; Sv. Marko-Pisoni 2:1; Montebeilo II-Rauber 8:1; Primorje P-Col 3:1; Drcher I-Tovarna strojev II 5:0; Kraljič-Nabrežina 2:0.

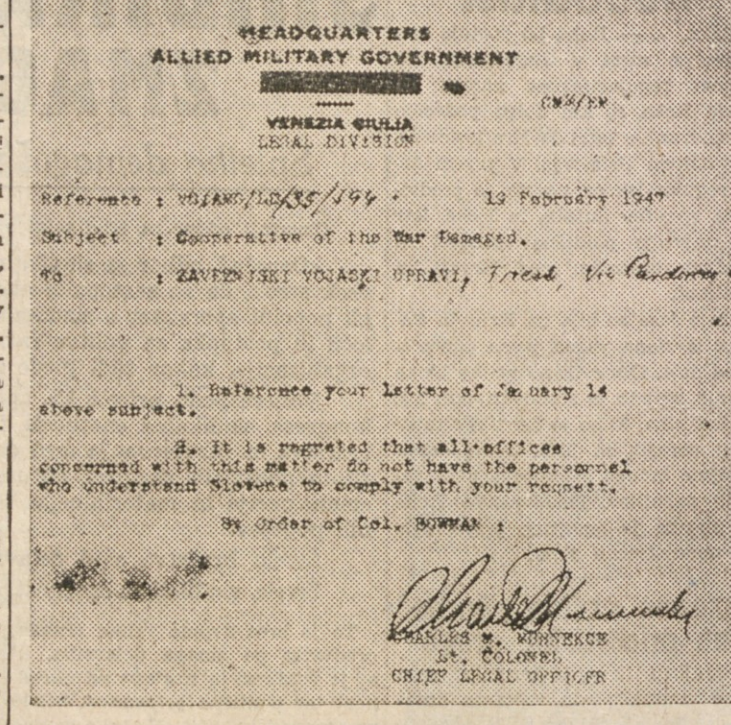
Globe društvom: Sportno društvo Rauber se kaznuje z globo 300 lir. Opomin igralcem: Opominjajo se tile igralci: Pischlutta (Gaslini); Fabbio Ivan (stranski sodnik Pisonija).

Objave ZDTV
Nogometni odsek: Verificirane so bile slednje tekme pokrajinskih in okrajnih prvenstev: Gorica-Koper 2:1; Koper-Ronke 5:0; Gaslini-Montebeilo 4:3; Vorn-Ponziana 2:0 (par forfati); Roanese-Acegat 4:1; Sv. Marko-Pisoni 2:1; Montebeilo II-Rauber 8:1; Primorje P-Col 3:1; Drcher I-Tovarna strojev II 5:0; Kraljič-Nabrežina 2:0.

Objave ZDTV
Nogometni odsek: Verificirane so bile slednje tekme pokrajinskih in okrajnih prvenstev: Gorica-Koper 2:1; Koper-Ronke 5:0; Gaslini-Montebeilo 4:3; Vorn-Ponziana 2:0 (par forfati); Roanese-Acegat 4:1; Sv. Marko-Pisoni 2:1; Montebeilo II-Rauber 8:1; Primorje P-Col 3:1; Drcher I-Tovarna strojev II 5:0; Kraljič-Nabrežina 2:0.

Nimajo slovenskih uradnikov

zato naj bi ostala jezikovna enakopravnost le na papirju

14. januarja je Zadruga vojnih oškodovancev poslala ZVU pritožbo, ker je okrajni davčni urad v Trstu odklanjal prošnje za vojno odškodnino, ki so bile pisane v slovenskem jeziku. V tej pritožbi je tudi proslava ZVU, naj da davčnemu uradu nalog, da sprejema te prošnje tudi, če so pisane v slovenskem jeziku, ki mora biti enakopravna italijanskini. ZVU je 19. februarja odgovorila s pismom, ki ga zgoraj objavljamo in ki se v prevodu glasi:

Predmet: Zadruga vojnih oškodovancev.

V zvezi z vašim pismom z dne 14. januarja o omenjenemu predmetu obžalujemo, da uradi, ki se peajo s to zadevo, nimajo oseba, ki bi znalo slovensko ter ne morejo zato ugoditi vašim zahtevam.

Po nalogu polk. Bowmana podpisani oficir načelnik pravnega oddelka.

V uradih, ki se peajo z vojno škodo, torej nimajo nikogar, ki bi znal slovensko. In vendar je naša prizadela ogromno število naših ljudi. Ti ljudje, ki so se toliko prizadeli, morajo sedaj utrpeti še novo škodo, ker ne znajo italijanske in morajo trošiti denar za sestavljanje prošenj v italijanskini. Če ZVU po skoraj dveh letih svojega enpristranskega poslovanja nima za ta posel ljudi, ki znajo slovensko, naj si jih poišče. V Trstu je dovolj ljudi, ki obvladajo oba jezika. Skrajni čas bi bil, da namreč bil, da se začne uveljavljati enakopravnost obeh jezikov, kar to zahtevajo demokratska načela ne glede na razna juridična zavijanja in sofizme, ali je to skladu s italijanskimi fašističnimi zakoni ali ne. Pažljivo je, pred dvema letoma šel po globe, zato bi lahko je prenehali z njegovimi metodami. Dvojezičnost se bo morala uveljaviti povsod, pa tudi če vrag vzame vse nestrpnosti.

BOLJUNEC. Večer pred praznikom so zagoreli kresovi in odmevala je partizanska pesem. Na praznik sam so žene priredile igro »Prijetni soročniki«. Nastopili je pevski zbor in praznik žena se je svedočilo zaključilo.

BABUČE žene so predile povorke. V šoli so imeli miting v govorih, igrali žena in pionirjev. Na praznik sam so zbrale 2440 lir prostovoljnih prispevkov.

MARAS MAREŽICE. Za praznik 8. marca so žene organizirale povorke skozi vasi Babič in Rejci. Tov, Koren Ivana, stara 82 let je bila ta, ko ginja, da se je jednola od veselja. Po proslavi so žene sprejele skipe, da se bodo še naprej borile za svoje pravice.

Mleko v morje namesto otrokom

Pred neki dnevi so zmetali v morje v tržaškem pristanišču blizu hangarja št. 6 več tisoč skatelj kondenziranega mleka. V kratkem času je bilo vse morje tam naokrog pobeljeno. Dejalo so, da se je mleko pokvarilo. Nekateri ljudje pa so ugotovili, da je bilo v mnogih skatlah mleko nepokvarjeno in v dobem stanju.

Na tisoče delavskih otrok v mestu ne more do mleka, ki bi bilo tako potrebno za njihovo zdravje. Istočasno pa se tukaj uničuje mleko, ki bi bil otrokom tako prav prišlo. Ali mislijo tudi v Trstu uvesti sistem uničevanja živih, da se ohrani visoka cena? Naše delavno ljudstvo takih novotarij za eno stran očena prav nič ne potrebuje in se lepo zahvali zanje, obenem pa protestira proti takim dejanjem.

Avto so odpeljali
V terek popelje do 4 neznanici, ki so bili oboroženi z brzostrelko ustavljeni na cesti pri Bratovcih avto Antona Francoschi iz Vidma. Ukazali so mu izstopiti in odpeljati so njegov avto Fiat 1100, ki je bil vreden 700.000 lir.

Vabljava izložbena okna
V trgovini Lutmann E-milnija v ul. Manna so tatovi ponoči od nedelje na pondeljek razbili špo iz ložbe in odnesli iz nje razne toaletne predmete in ženski nakit. Škoda znaša okrog 37.000 lir, ki je krita z zavarovalnico.

Pri Sessiju Rantunju v ul. Slatac pri 6 so razbili neznan izložbeno okno in odnesli 2 pesteljni preglednik ter 3 podložnice, v vrednosti 10.000 lir.

Začetek blagovne borze
Preteklo soboto so v dvorani poleg denarne borze otvorili dvorano za sklepanje kupelj. To naj bi bil prvi začetek za ponovno vzpostavitev blagovne borze v Trstu, kjer naj bi se kot v prejšnjih časih sklepale trgovske kupelje.

Antifašistična mladina v Gorici priredi
v soboto dne 15. t. m. ob 20. uri v »SPORT CENTRU« na Katarinjevem trgu — (vhod iz Orzonijske ulice) v glavo.

KULTURA

25. OBLETNICA „BORBE“

Pozornost najširših ljudskih množic zbujajo te dni v Beogradu velika zgodovinska razstava »Borbe«, glasila Komunistične partije v Jugoslaviji.

S časopisom je kakor s slovekom: nekaj živega je in dostojno prav kakor človek različno usodo, ki mu jo narekujejo njegovi značaj in njegov smoter.

Imaš časopise, ki so že pri svojem rojstvu podobni zakrknjenim filistrom ali stitim malomeščanom, ki jim je edini smoter — njihov lastni blagor. — Imas časopise, ki kažejo sploščka, kot da bi dobili misli, a zavajajo pozneje v stare, izpožene kolosece samozadovoljnosti in egoizma.

Imas spet časopise, katerih usoda je kakor vihar. Sredi gnih in nizkotnih razmer so kakor čista, plapolajoča baklja, ki razsvetljuje temo okrog sebe; zatirani so in preganjani, a zmerom znova vstanejo v življenje ter se prebudijo kakor plit jezniki iz nepela: neumidljivi so, kakor je neumidljiva jeza po resnici in pravici.

Tak časopis je bila tudi od vsega početka »Borba«. Mnogiče veda, da na razstavi pomečane faksimile vseh tedaj in strmo: od prve številke, ki je izšla 19. februarja 1922 v Zagrebu, pa preko vseh števil, ki so izhajale od uvedbe diktature v Jugoslavijo, ter bile pramogotkrat zaplenjene (v tem času izšel list 365 krat, bil je trikrat prepovedan in - 110 krat zaplenjen) tja do narodno osvobodilne borbe pa do danes je list ves čas držal eno samo smer: borbo proti izkoriščevalcem tlačnih razredov, borbo za pravice ljudstva, borbo proti narodnostnemu zatiranju in borbo za novo, lepše življenje! Svoje ime je časopis do skrajnih meja možnosti upravičil in potrdil: Borba!

Veliko pozornost na razstavi zbujajo pisanje »Borbe« ob procesu 10. novembra 1928. pritožbo Brozu-Tudju, ki je bil nato obsojen. Takrat je pisala »Borba«: »Najzanesljivejša so izjave Broza. Pritava, da je član Komunistične partije. Ne smatra, se za krivim, ker ne prizna: buržoaznega sodišča, zanj je kompetentna edino le Partija, da sodi o njegovem delu. Ne prizna zakona o zaščiti države, niti ne more preprečiti borbe proletarijata za osvoboditev.«

Ko ga je predsednik sodišča vprašal, če ve, da zakon o zaščiti države prepoveduje komunistično propagando, je Josip Broz odgovoril:

SPOROCILA IN OBJAVE
Koncert na Občinah priredi pevski zbor »Emil Adamič« s sopranistko Slavico Bartušta v nedeljo 16. t. m. ob 18. uri v Prosvetnem domu. Spored bo isti kot je bil izveljan v Trstu in Ajdovščini.

Novi večerni tedaji. V ponedeljek 17. t. m. ob 19.30 uri bodo odprli pri šolskem oddelku Enotnih sindikatov začetniški tečaj za slovensčino. Stenografijo in angleščino za začetnike bodo začeli poučevati 2. aprila. Vpis in pojava na ul. Monfort št. 3, od 18. do 21. ure.

Enotni sindikati
Kemik. Danes ob 18. uri je odbočva seja.

Zdravstvo in socialno skrbstvo. Člani so vabljani, da se udeležijo zborovanja v soboto 15. t. m. v ul. Imbriani ob 19.30 uri. Razpravljali bodo o važnih vprašanjih.

Rojstva, smrti, poroke
Dne 12. t. m. se je rodilo 9 otrok, umrlo 6 ljudi, poroke pa so bile 4. CERKVENE POROKE: uradnik Edvard Vidman in zaeznica Pierluigia Rigutto, uradnik Alojz Gaggio in zaeznica Toseja Minnino, kovač Leandro Hrovat in zaeznica Zora Emilij, učitelj Nikolaj Varna in zaeznica Domonika Mondo.

UMRLI: 72 letni Jožef Gadja, 71 letna Marija Romel por. Godiani, 1 letna Adrijana Penco, 47 letni Nikolaj Domundo, 57 letna Ivana Zgur vd. Dambros, 64 letna Terezija Virgolin vd. Geromet.